

Felelős szerkesztő
MURANYI JOZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőségre.

NAPLÓ

KASSA, SZOMBAT, 1910. ÁPRILIS 9.

HATODIK ÉVFOLYAM. — 80. SZÁM.

Előfizetési árak:

Kassán:
Egész évre . . . 14.—K,
Fél évre . . . 7.—
Negyed évre . . . 3.50.,
Egy óra . . . 1.20

Vidéken:
Egész évre . . . 20.—K,

Kiadóhivatal:

Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.

Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint

Olcsó mesterkedés.

Kassa, április 8.

A gáncsvetésnek az a módja, a melyet némelyek használni szeretnek, olyan egyszerű, olyan kezdetleges és olyan régi, hogy primitívebb parasztfogás már nem is képzelhető. Mindössze csak ráfogják az új rendszer vezérlő egyéniségeire, hogy nem értenek egyet. „De — felelik azok egyenként és összesen, nyíltan és bizalmasan — köztünk a legteljesebb egyetértés uralkodik.“ — „Nem — hangzik a válasz — nektek nem lehet, nem szabad egy nézetet lennetek.“ Erre aztán apróra bizonyítják be a gáncsvetőknél, hogy nincs ma kérdés, amelyben az új rendszer vezérei közt nézeteltérés uralkodnék. Nő de erre is van felelet: „Ha ma még nem is, majd egyszer valamikor csak kitör köztetek az egyenlenség.“ Hozzátehetnék még, amit elhallgatnak: „Hiszen éppen azért hangoztatjuk ezt folyvást, mert óhajtuk, hogy kitörjön s az egyenlenség fészegetésével akarjuk az egyenlenséget előidézni.“

De részvét fogja el az ember lelket annak láttára, hogy a politikai szorultság mily végső, kétségbeesett kísérletekre ragad el némelyeket. Már csak az a szalmaszálnyi reményük van, hogy az új korszak intézői egymás közt fogják összeveszni. A kik saját erejükben már nem bíznak, mások gyengeségébe vetik utolsó reményüket. S mikor a mások csak egyre erősödnek, hát az emberi kor véghatárán való elgyengülés sovány vigaszával táplálják magukat. E buzgólkodásuk sajátos éleslátást, mondhatnók jószadományt fejtett ki bennük.

Az új rendszer intézőinek programja minden aktuális kérdésben teljes, egységes, egyöntetű. Ezt nem lehet megbolygatni. Ebbe nem lehet éket verni. Hát a próféta lelkek azt firtatják, mi lesz majd akkor, ha oly kérdés fog felmerülni, melynek részleteire vonatkozólag eltérés lesz a vezérek közt?

Látszólag roppant aggódnak a távolabbi jövőért, pedig voltaképp csak a jelen s a legközelebbi jövő fáj nekik. S nem is az új rendszer legközelebbi jövője, hanem csak a maguké. A mostani választás esélyeiről van

szó s ők a jövő választási jog részleteit fészegetik. Pedig a választási jog kérdésében is, tehát a jövőre vonatkozólag is megvan az új rendszer vezérlő elve. Ők, akik ezt gáncsolják, a hányan vannak, minden egyes részletre vonatkozólag egymástól eltérő nézetet vallanak s mégis kifogásolják, hogy mások, akik pedig egy nézetet vannak, sehogysem akarnak minden egyes részletkérdésben összetűzni.

Mindezeket s az ezekhez hasonló, pusztán tehetetlen gáncsoskodásból eredő kifogásokat értékük szerint intézi el a miniszterelnök mai nyilatkozata. S a komoly emberek szemében ezzel minden ilyenmű kísérletnek egyszer s mindenkorra vége szakad. Világosan láthatja mindenki, hogy csak igen olcsó mesterkedésről van szó, amely a távolabbi jövő céljainak firtatásával a jelen nagy nemzetmentő munkáját meghiusítani akarja.

— Frondörök a munkapártban. Egy „a kassai nemzeti munkapárt több tagja“ aláírással ellátott körlevél jelent meg a napokban, melyet diszkrétan elrejtőzött szerzői megküldtek a munkapárt tagjainak. Nem kisebb dolgot állítanak oly ismeretlen kéz-ből eredő körlevélben, mint azt, hogy az Andrássy Gyula grófot jelölő nagygyűlésen, a felszólalás lehetőségének kizárásával, sőt minden határozat és enunciació nélkül, a gyűlést az elnök berekesztette, amit ők polgári jogok ellen irányuló merényletnek minősítenek. Ami ezt az állítást illeti, az a tényeknek lelkiismeretlen meghamisítása. Több száz jelenlevő igazolhatná, ha erre egyáltalán szükség volna, hogy dr. Kazinczy Gyula az elnöki jogkör alkotmányos gyakorlásával, forma szerint felhívta a nagygyűlést, hogy van-e felszólaló, s miután senki sem jelentkezett, általános lelkesedés között, a határozatot kihirdette. Egyébként, hogy az a frondörködés milyen hatást keltett a munkapártban, arra nézve jellemző, hogy a tegnapi este összehívott értekezleten alig jelentek meg 15-en. Azok is szent fogadalmat tettek egymásnak, hogy nem árulják el a nyilvánosság előtt, hogy ők a mozgóatí ennek az akna munkának. Elhatározták, hogy majd felhívást intéznek a közönséghez — ők a mérvadó tizenötök! Mi se tesszük meg nekik azt a szivességet, hogy a nyilvánosság előtt megnevezzük őket, hiszen körülbelül mindenki sejtí, honnan fúj a szél. A munkapárt dolga a továbbiakban, hogy vissza utasítsa az elnökség ellen emelt rut és igaztalan vádat s megtiltsa, hogy a „párt több tagja“ cégér alatt, az a néhány fészkelődő ember bomlasztó anyagot vigyen a párt komoly egységességébe. Ha az a tizenöt rettenetes vitéz, aki tegnap suba alatt főzte a mérget, olyan biztos a maga dolgában, dobja le az álarcot, alakítson külön pártot, vagy csatlakozzék „a tisztá,

becsületes, paktumnélküli függetlenségi párt“-hoz, mely éppen most kínálgatja Justh-ékat. Így együtt lesz a romboló irányzat s megtisztul a párt az oda nem való elemektől.

A közúti közlekedés.

A forgalom elosztás érdeke.

Kassa mostani helyzetében, nem áll azon a fokon, ahová a történeti fejlődés, kedvező földrajzi helyzete s az egész felvidéket uraló kulturális fejlettsége predesztinálná. A mi városunk gazdag intelligenciában, de módfelett szegény a polgári vagyonosodást tekintve. Kereskedelmünk és iparunk, a kis mezővárosok szűkös keretei között mozog, gyárparunk visszafelé hanyatlík s a forgalom évről-évre csökken. Ezt nemcsak mi állítjuk, ez olyan tény, mely tagadást nem tűr s melyet elferdíteni, semmi érdekünk. Hiszen az orvoslás abban áll, hogy kitapogattjuk a beteg szervi részeket s megkíséréljük a gyógyítást.

Ami mindenkinek feltűnik, az Kassa zsufoltsága. Nem úgy értendő ez, hogy népességünk már nem tud elhelyezkednie város falain belül. Hanem úgy, hogy amink van: modern jó lakás, üzlethelyiség, hivatal, kulturintézmény, kaszánya, az mind a város belsejébe zsufolódoit. Ilyen elhelyezkedés jellemzi azokat a városokat, melyek nélkülölzik az olcsó közúti közlekedést. A forgalom elosztás, mely az egészséges gazdasági fejlődés elengedhetetlen feltétele, ily módon akadályozva van s az által, hogy egy kis és kiváltságos területre sűrűsödík, kiszámíthatatlan károkat okoz a közvagyonosodásnak. Ha úgy tetszik, példákkal is illusztráljuk állításainkat.

Vegyünk a kereskedőket. A legtöbbet ők panaszkodnak. Okuk van rá bőven. A nagyobb forgalomra bázírozott üzlet tulajdonosa, noha eleve tudja, hogy a drága boltbér ellen halálos küzdelmet kell folytatnia, kénytelen a főútcán boltot nyitni, mert a mellékutcában nem számíthat sem a kívánt keresetre, sem arra a bizalomra, amit a centrum kereskedői élveznek. A portéka lehet a legjobb, a kiszolgálás a legszolidabb, az árak kis haszonra prelimináltak, az a tény, hogy a kereskedő boltja nem a központ csillogóan szép üzletsorába ékelődík, esetleg a bukásba vinné a kereskedőt. Pedig valljuk be, hogy például egy ilyen jóhírű és egyik legnagyobb áruházunk a Szémann testvérek-cég, ha esetleg az Erzsébet-térre helyezné át üzletét, éppen olyan szolid, megbízható volna, mint a Fő-utcán. Mégis alig hisszük, hogy ezt a költözöködést megkockáztatná. Miért van ez? Mert a forgalom nem természetes, de kényszerű hatások alatt a főútcára van koncentrálvá, illetve a belvárosba. Aki a Csermely-uton lakik, annak alig volna kedve legyalogolni az Erzsébet-térre és vizont. Es mert ez így van, a vidéki fogyasztó is ott kereskedík áruért, ahol a legtöbb üzlet van, a melyet a legkönnyebben megközelít. Minő megta- karításokat eszközölne egy kereskedő, ha nem volna a forgalmi viszonyok miatt egy bizonyos helyhez kötve? Boltbérben mekkora volna a megtakarítás? Kisebb haszonnal adhatná az árut s így növelné a forgal-

mat, gyarapodnék vagyonban, ami hasznára válna a város egyetemének is.

Egy másik példa a lakáskérdés. Miután a hivatalokat, az iskolákat, a város belséjébe építették, különösen a tisztviselő családok a minél közelebb fekvő lakásokat keresik. A törvényszéki bíró nem mehet a Kukoricza-utcába lakni, egy esetleg ott épült kedves, barátságos családi házba, mert egy egész expedíciót kell megtennie, míg ő hivatalát és gyermekei az iskolát eléri. Fizeti hát a drága lakbért a belvárosban s kap többnyire egészségtelen, sötét (rettentő a főutcai régi építkezés), minden arányos besztást nélkülöző lakást, amelynek se levegője, se világossága, ki nem elégíti a higiénikus követelményeket, de fizet és tűr, mert hát nem mehet — a Kalvária alá. S így van vele mindenki más, akit hivatása a központ-hoz köt. Persze ezt a háziurak — tisztelet a kivételnek — kellő módon ki tudják aknázni. Mi segíthetne ezen? Egy olcsó közlekedési intézmény, mely a távolságokat összeköti, a forgalom kereteit kibővíti.

Közúti közlekedés a városok vérkeringése. Halott, tepséd város az, hol nem csilingel a villamos, vagy nem bug az omnibusz túlke. Ha valaki 16 fillért naponta kétszer bevillanyosozik a városba (reggel és este gyalog, ez jó sétának) — akkor e kiadás mellett is, nagy summát takarít meg az által, hogy olcsóbb, nagyobb, egészségesebb lakásban lakhatik a város külső részén. A közúti közlekedés következtében a centralizált forgalom is természetesen eloszlik s talán ha nem is mindjárt, de rövid időn belül nem lesz mérvadó, hogy hol van a bolt. A forgalom érdekei tehát fölülte sürgetik egy okos és helyes terv szerint készült közúti hálózat létesítését, mely még más számosabb érdekből Kassán immár a legaktuálisabb kérdéssé vált. Ezekre visszatérünk.

A társulat kiegészítése

Uj énekesek, uj színészek.

Komjáthy tárgyalásai.

A kassai társulat a jövő színiévadra valószínűleg több taggal felfrissül. A saison folyamán megváltak a társulattól: Barics Gyula baritonista és Megyeri Ilonka koloratura énekesnő. Szeptembertől megszűnik a szerződése Jákó Amáliának és Császár Kamillának. Ez a négy első rangú szerepkör betöltésre vár. Egyelőre csak annyit tudunk, hogy Komjáthy szerződtette Hevessy Mariskát naivanak. A többi három szerepre nézve tárgyalásokat folytat Komjáthy. Különösen szeretnők, hogy a koloratur énekesnőt és a baritonistát jól válassza meg az igazgató. Bihari Sándor, még igen kezdetleges művész, akire nem lehet rábízni vezető énekes szerepeket. A kassai színpadon nem vagyunk hozzászokva az ilyen énekeshez s ha eddig jó indulattal el is nézte a közönség, hogy nincs bariton énekes a színháznak, az őszi évadva elvárja a színigazgatótól, hogy alkalmas és képzett énekest szerződtet. A koloratur énekesnői szerepkört most Váradí és Csanády felváltva pótolják. Ezen is segíteni kell, egy első rangú énekesnővel. A társalgási szubrett szerep, melyben Takács Mariska oly kitűnő volt, távozása óta gyengén volt betöltve. A vigjátékok és bohózatok precíz előadása megkívánja, hogy a szerepkörben is szerencsésen válassza meg a szerződendő tagot.

Andrássy nagy kávéház
Fő-utca 85. szám.
(Andrássy-palota.)
Modern, uri kényelemmel berendezve, a felvidék legn. kávéháza.
Előkelő társaságok itt találkoznak.
Hét amerikai karambol asztal.

HIREK.

— A kassai Atletikai Club közgyűlése. A „Kassai Atletikai Club“ f. hó 4-ére összehívott közgyűlése a megjelent tagok kis száma miatt határozatképes nem lévén, a városháza tanácstermében megtartandó közgyűlés újabb határnapjára f. hó 11-ének (hétfő) d. u. 5 órájára tüzetik ki, arra a club tagjai ismételtelen azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a közgyűlés az alapszabályok 26. §-a értelmében a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog határozni. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Felmentések felett való határozat. 6. A jövő évi költségvetés tárgyalása. 7. A választmányok megválasztása. 8. A számvizsgáló-bizottság megválasztása. 9. A választmányi határozatok ellen beadott felebbezések tárgyalása. 10. Indítványok, melyek a választmánytól a közgyűlést megelőzőleg bejelentettek.

— A vármegye irásban és képbén. A magyar Kárpátgyűlés keleti osztályának kassai csoportja április hó 16-án este fél 8 órakor érdekes felolvasást rendez a vármegyei ház nagytermében. *Siegmeth* Károly, a magyar turisztikának ez a kiválósága, bejárta Abaujtorna vármegye természeti szépségeiben bővelkedő vidékeit s azokról gyönyörű felvételt eszközölt és ismertetést írt. Az eddig csak kevesek általt ismert gyönyörű vidék a maga vonzó pompájában fog megjelenni e felolvasáson, melyet a szerző helyett dr. E. Nagy Olivér jogtanár ad elő s a vitető képeket Halmos Viktor főgimnáziumi tanár kezeli. A belépés ingyenes, bárki megjelenhet a felolvasáson, melyre a természetet kedvelők figyelmét előre is felhívjuk.

— Április 8. A magyar nemzet gyásznapjai között bizonyára egyike a leggyászosabbaknak április 8. Százhetvenöt évvel ezelőtt e napon halt meg a magyar szabadságharcok legdicsőbb alakja II. Rákóczi Ferenc, a Márvány-tenger partján, husvét előtti nagypénteken. Ugyanezen a napon fordított fegyvert önmaga ellen a szabadság egy másik nemes apostola gr. Széchenyi István, a döblingi szük cellában, hogy lángoló honszerelmét, mely elvérzett a hazáért való aggodásban, halálával megpecsételje. Emlékkre kegyelettel gondol vissza a késői unoka, aki ha honszerelmet fog tanulni a történelem lapjairól, a nemzeti lélek e két hatalmas megszemélyesítőjét fogja halhatatlan példa gyanánt maga elé állítani.

— Széchenyi emlékezete. Vasárnap Kassa város közönsége a Schalkház disztermében fényes ünnepély keretében adózik a legnagyobb magyar emlékezetének. Jelenjünk meg mindannyian, akik előtt szent példakép ragyog az ő magasztos élete. Lobogózzuk fel házainkat e napon, hogy ez által is látható jelét adjuk hazafias kegyeletünknek.

A kassai kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére Kassa város közönsége a legnagyobb magyar halálának 50 éves évfordulója alkalmából, április hó 10-én a Schalkház-szálló disztermében Széchenyi emlékünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora a következő: 1. Szózat. Énekli, a kassai zenekedvelők dalegylete. 2. Költemény. Szavalja Komjáthy Jánosné urnő. 3. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Siposs Aladár a kassai kereskedelmi és iparkamara titkára. 4. Hősök sirja. Énekli a kassai zenekedvelők dalegylete. 5. Széchenyi és a nemzeti politika. Irta és felolvassa dr. Kérészy Zoltan jogakadémiai igazgató. 6. Széchenyi emlékezete. Irta Arany János. Szavalja dr. Gross Sándor ügyvéd. 7. Lányi: Hunnia gyászja. Előadja a III. honvéd kerület zenekara. 8. Hymnus. — Ma az összes kassai tanintézetekben szünetelt az előadás. A középiskolák Széchenyi István gróf a legnagyobb magyar emléket kegyeletes ünnepel ülték meg. Az iskolai ünnepélyek iránt a közönség is érdeklődött s együtt emlékezett a diáksággal e kegyeletes napon. A felsőleányiskolában Ziegler Ignác leányiskolai tanár tartott a növendékek előtt lendületes beszédet, melyben Széchenyi érdemeit és jelentőségét méltatta. A szépen sikerült ünnepséget ének és szavaltati számok tették emelkedetté. A főgimnázium ifjusága ma délelőtt tartott a gimnáziumi tornateremben ünnepélyes összejövetelt. Az ünnepi beszédet Vass Keresztély prem. kanonok tartotta, méltatva Széchenyi egyéniségét. *Kohányi* Kálmán és *Freudenfeld* Tibor szavaltata, valamint a zenekar kuruc nótái szerepeltek még az ünnepély programján, melyet nagy számu közönség nézett végig. Nem maradt mögötte az ünneplésnek a főreáliskola hazafias ifjusága sem. Dr. Erdélyi Alajos Széchenyi államférfit, *Beniás* János reáliskolai tanár pedig Széchenyi irodalmi jelentőségét tárgyalta lendületes szavakban. *Korény* Andor és *Fogarassi* István reáliskolai tanulók szavaltak, a dalkör pedig pattogó, magyaros nótáival gyönyörködtette a szépszámu közönséget, mely lelkes hangulatban oszlott szét.

— Püspöki konferencia. A katolikus püspöki kar a herceggímás budai palotájában *Vaszary* Kolos bitoros herceggímás elnökle alatt értekezletre gyűlt össze. Az értekezlet jegyzője Fischer Colbrie Ágoston dr. kassai megyés püspök volt. Felolvasták X. Pius pápa köszönő levelét arra a hódoló feliratra, melyet a magyar püspöki kar a pápához 25 éves püspöki jubileuma alkalmából intézett. Ezután a többek között a kongruával kapcsolatosan a középiskolai hittanárok fizetésrendezésének ügyét tárgyalták.

— Anarchistának nézett hirlapíró. Rendkívül érdekes kalandon ment keresztül a minap Tolnai Világlapjának egyik munkatársa. A lap ugyanis 10 éves jubileumát fogja ez év végén ünnepelni s ebből a célból nagy előkészületeket tesz. Egyik munkatársát kiküldte Londonba, hogy ott a Tolnai Világlapja részére engedélyt nyerjen egy ottani képtárban levő, több millió koronára becsült híres festmény színes reprodukálására. A hirlapíró már utközben észrevette, hogy két ember árnyék gyanánt állandóan kíséri. Színházba, vendéglőbe, szállodába, vagy bárhová jár, ott látta a két ismeretlen idegent. Londonban, amikor már elvégezte a dolgát, kihajtatott a pályaudvarra, de mielőtt a vonatra ülhetett, letartóztatták, azon a címen, hogy ő a keresett Bitterie nevű anarchista. A kísérők tehát barcelonai detektívek voltak. Nyolc órai fogvatartás után konzulátusunk közbenjárására végre kiszabadult a hirlapíró, aki ezt a megtiszteltetést a keresett anarchistával való hasonlatosságának köszönhetette.

— Előadások az Urániában. A kassai Városszépítő-Egyesület Uránia-színháza holnap, szombaton, valamint vasárnap délután és este előadásokat tart, amelyek során az

alkalommal páratlan érdekességű műsor került bemutatásra, amelyet „Romeo, mint tolvaj” címen egy romantikus rablóhistoria nyit meg. Természetes, hogy mint minden alkalommal, úgy most is, szórakoztatva oktató céljához híven, az Uránia vezetősége gondoskodik arról, hogy megkapó, természet utáni felvételekben oly képeket mutasson be, amelyek tanulságos dolgokat szemléltetnek és amelyek a maguk mozgalmasság, szingzagdag voltukban szórakoztatnak is. Ilyen ez alkalommal a „Faipar”, a „Cementipar”, Kirándulás a párisi Luna-parkba” stb. Ezenkívül több kacagatóan komikus történet foglal helyet e műsorban, amelynek humoros számain a párisi színházak legelőkelőbb művészei játszóak el. A kiváló műsort egy színes műfilmen megörökített, poétikus, megható, szerelmi történet fejezi be, amely a maga drámai erejével szenzációs hatása.

— Zoványi elmozdítása. Zoványi Jenő, a sárospataki református teológia tanára, mint annak idején megírtuk, előadásában és írásaiban súlyos kritikát mondott Calvin személyéről. A múlt év őszén a dunamelléki egyházkerület delegált bírósága Zoványit fölmentette az ezzel kapcsolatban ellene emelt vádalól. Tegnaptárgyalta ezt az ügyet a magyarországi református egyház legfőbb konventi fegyelmi bírósága, melynek elnöke Bánffy Dezső báró, társelnöke Antal Gábor dunántúli püspök, előadója Kenessey Béla erdélyi püspök volt. A konventi bíróság Zoványi Jenőt szavazattöbbséggel a hithűség vétségében és lelkesi esküjének megszegésében vétkesnek mondotta ki és teológiai tanári hivatalából fél nyugdíj mellett való elmozdításra ítélte. Az ítélet jogerős. Zoványi az ítélet kihirdetése után kijelentette, hogy a református egyház kötelékéből kilép.

— Tolvaj cigány. Mizsár János a városból kitiltott cigányt a rendőrszem ma előállította a rendőrségen. Itt megmotozták, s egy új vízmentes ponyvát, zsákot és egy tyukot találtak batyujában, melyek mind lopásból származnak. A tolvaj cigányt letartóztatták.

— Az osztálysorsjegy — nyeremény elvülése kérdésében igen fontos határozatot hozott a minap a Kuria vádianácsa. Az osztálysorsjegy játéktérében a többek között az a kikötés is foglaltatik, hogy a valamely sorsjegyre vonatkozó nyeremény elvesz a sorsjegy tulajdonosra, ha azt a húzástól számított három hónapon belül nem veszi. Erre való hivatkozással a társaság megtagadta az elkésetten jelentkezett nyerőnek a megfelelő nyeremény kiadását. A Kuria azonban a sorsjegyre esett nyeremény kiadására kötelezte a társaságot, azzal az indokolással, hogy eltekintve attól, hogy az ilyen a törvényes elvülési időt megrövidítő kikötés hatályosnak tekinthető-e, vagy sem, az adott esetben az erre vonatkozó kikötés kölcsönös megállapodás eredményének sem tekinthető, mert ez a kikötés magára az illető sorsjegyre rávezetve nem volt. Biztosítási igényekre nézve a Kuria már előbb 866—98. sz. a. kimondotta, hogy a kereskedelmi törvény 487. §-ában előírt egyévi elvülési idő a K. T. 507. §-a szerint a szerződő felek magán megállapodása által meg nem rövidíthető.

Berger nagy kávéház
az előkelő közönség találkozóhelye
Hangversenyek mindennap.
Chikágói Karambol asztalok.

Színház

Színházi műsor:

PÉNTEKEN: Takarodó.
SZOMBATON: A tavasz.
VASÁRNAP: d. u. A sötét pont.
este: Luxemburg grófja.
HÉTFŐN: Vera Violetta.
KEDDEN: A boszorkány.
SZERDÁN: A kis cukros.

Bilincsek.

Reichenbach Herman drámája.

A miskolci színház most mutatta be Reichenbach Herman német szerző a Bilincsek című szenzációs hatású drámáját. A premier irodalmi esemény számba ment, amennyiben Miskolcra az először magyar színpadon. Reichenbach irodalmat adott, de unatkozni sem engedte nézőjét. A darabnak igen nagy sikere volt s legközelebb Kassán is előadják az ujdonságot. Komjáthy János megjelent a premieren s annyira megtetszett neki a dráma, hogy megszerezte az előadási jogát. Doktor János, a darab fordítója, a Kassán is jó emlékü színész, a következőket írja a *Bilincsek*-ről:

Lehmann Sender Abraham szigorú, mint a szentírás igéje. Egy ismerősének a fia kikeresztelkedett s mikor emlegetik, hogy mily neveléses ok miatt hagyta ott a fiatal Veit a hitét, Sender csodálkozva így szól: „Hát van olyan ok amiért ki szabad keresztelkedni?” A fiatal Veit szülei tulateszik magukat az ilyen „ősdi” nézeteken — egy cél lebeg a szemük előtt: a fiuk boldogulása. Sender oda van bilincselve a fájához, ő azt hiszi, hogy belehalna, ha ez az ő fiával esnék meg. Es megesik és Sender nem hal bele. Sokaig várta magára az a vén kaszás. Aki meghalni akarna, az végig kinlódik a földön s akit leküzdhetetlen vágyak sarkalnak az életre — az belepusztul. Sender fia tiszt akar lenni, keresztény hitre tér, hogy jobban boldoguljon, s annál inkább szemetszur a kollegáknak.

Még az édes atyját is sértegetik s az apját rajongásig szerető fiu párbajt vív ezért s elesik, keresztény kéz oltja ki annak életét, ki csak a zsidóság ellen vétkezett. A holttestnél kezeit tördelve ott áll az apa, hazavinné a fiát, péntek este van, otthon az asztalon lobog a gyertya lángja: az engesztelés fénye, de ő, ki hitelhagyott fiát akkor halottnak tekintette, most újra megtépheti ruháját, újra leülhet a zsámolyra, hogy gyászoljon. És ezzel újra leszakad a hid a vérrrel telt folyóba, keresztény tábor az egyik parton, szemíták a másikon. Hányszor próbálták már áthidalni ezt a folyót, de nem bírja ki a hid. Belezuhanak a folyamba. És kialszik a fény, az engesztelés lángja!

— Liliomfi. *Szigligeti* Edének, a magyar vigjátékírás egyik apostolának legkitűnőbb vigjátéka tegnap alig száz főnyi közönséget vonzott a színházba. Még a legrégibb színházba járók sem emlékeznek oly nagy ürességre, mint amilyentől a legjobbnak tartott magyar vigjáték előadása alkalmával a nézőtér kongott. Pedig az előadás igazán mintaszerű volt. Első helyen *Virányit* illeti a babér, aki pompás humorral és elragadó kedvességgel alakította Liliomfi szerepét. Minden mozdulatát lelkes tetszéssel honorálta a gyér publikum. Méltó partnere volt Szellemi alakjában *Faragó*, bár itt ott kissé túlzott és groteszk vonásokat vegyített alakításába. Nagyon hájos volt *Csanádi* Irma, ki Mariskát, Liliomfi szerelmét játszotta sok érzéssel; jól rajzolta meg az öreg Szilvási alakját *Bartha* és szépen énekelt *Bihari* is. Kis szerepekben jók voltak *Vágóné*, *Tihanyi*, *Sziklai*, *Sarkadi* Rózi és *Ungvári* is.

— *Ivánffy Jenő* vendégjátéka. A Nemzeti Színház kiváló klasszikus színésze, *Ivánffy Jenő* nagy művészetében a legközelebb gyönyörködhetünk. *Komjáthy János* színigazgató három estére terjedő vendégjátékra nyerte meg a kiváló művészt, aki valószínűleg április 20-ika körül kezdi meg vendégfellépését. Két legjobb szerepében *Tartüffe*-ben és *Odipus király*-ban fog bemutatkozni. Ez a két klasszikus alakítása még az ország határain kívül is ismeretes.

TÁVIRAT — TELEFON.

Lukács Bécsben.
Nyilatkozat az egyenetlenségekről.

Bécs, április 8.

Lukács László ma délelőtt 10 órakor külön kihallgatáson volt a királynál, kinek az új kölcsönre vonatkozólag tett előterjesztést.

A kihallgatás után fogadta a Neue Freie Presse egyik munkatársát, akinek a következőket mondta: a választás eredményét ma senki sem tudja eldönteni. Az bizonyos, hogy a kormánynak többsége lesz. Hogy mennyi és milyen többség, azt természetesen nem tudni, valamint azt sem, hogy milyen lesz a parlament összetétele. Alapos azonban a remény arra, hogy a praktikus lehetőségek politikája sikerrel fog járni. Természetes, hogy a szenvedélyes választási harc a napi politika eseményeit erősen háttérbe szorítja.

A kormány ellenségei most abból a körülményből kovácsolnak tőkét, hogy a kormány tagjai ellentéteseknek látszó véleményeket hangoztatnak. Erre nézve a miniszterelnök már tett fölvilágosító nyilatkozatot. Ő is ugyanazt mondja: a kormány az aktuális kérdésekben szolidaris. Itt nincs ellenvélemény köztük. Vannak azonban csak későbbben aktuálisra való részletkérdések, melyeket a kormány nem öntött még egyetemes kormányzati programba és így nagyon érthető, hogy a kormány tagjai ezekről egymástól eltérő véleményt könnyen nyilváníthatnak.

Kristóffy Aradon.

Budapest, április 8.

A vasárnapi választójogi nagygyűlésre *Kristóffy* is leutazik Aradra és beszédet fog mondani; erősen fog polemizálni Tisza Istvánnal.

Justh körútja.

Temesvár, április 8.

Justh ma itt tartózkodik, ahol a függetlenségi politikusok nagy ünnepésben részesülnek.

Egy főispáni installáció.

Nyitra, április 8.

Az itteni Justh-párti lapnak, melyet *Deák József* szerkeszt, beronított a szerkesztőségébe *Krausz József* pöstyéni állatorvos és azért, mert *Deák* lapjában *Crank István* nyitrai főispán beiktatásáról nem kedvökre írt, a szerkesztőt megtámadta és meg akarta verni. A szerkesztőségben volt *Deák József* és *Deák István* azonban *Krauszt* véresre verték.

Az eperjesi ügyvédi kamara Günther ellen.

Eperjes, április 8.

Szenzációs felirattal üdvözölte az eperjesi ügyvédi kamara Székely igazságügyminisztert. A felterjesztésben élénk sajnálatát fejezi ki afelett, hogy a Kuria elnöki állását politikai személy elhelyezésére használták föl és hogy tették ezt egy olyan emberrel, aki mint igazságügyminiszter sem volt képes az igazságszolgáltatás ügyeit kellően vezetni és aki minisztersége idején nem a kandidálást, hanem a politikai szempontokat vette alapul.

A kassai Andrassy-kávéházban jelenleg lévő 7 darab

Billiárd-asztal

ujra rendbehozva, új posztóbevonással

eladó.

Egyletek, kaszinók, testületek és üzletemberek fizetési kedvezményeiben részesülnek.

Felvilágosításokat nyújt: Általános Berendezési R. T. Budapest, Gizella-ut 26. sz., vagy Szentgyörgyi Ferenc Andrassy-kávéház Kassa.

Építési és háztelkek eladása.

A gőzfürdő mellett fekvő Gróf Andrassy-féle kert a városi közgyűlés engedélyével parcellázás alá kerül.

Ez a telek, három széles, új utcával elválasztva, több építési és háztelkekre oszlik fel s parcellánként eladó. A felparcellázott telek, amely építkezésre igen alkalmas, a központhoz közel, a város belsejében fekszik.

Az építési telkek olcsó árai-ról és egyéb előnyös feltételekről részletes felvilágosítást nyújt

dr. Halmi Béla és dr. Halmi Felix ügyvédek társirodája.
Kassa Fő-utca 25. l. em.

Jéggyári berendezés

óránként 450 kg. munkaképességgel elsőrendű német gyártmány

négy hét alatt szállítható.

Kisebb üzemű hűtőfejlesztő- és jéggépeket gyorsan szállíthatnak

Gál és Fodor Budapest, Teréz-körút 23. szám.

SZULTÁN

nagyon kellemes, tiszta ízű, szén-savban gazdag, lithion-tartalmu ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Lithium tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyag-bajok esetében, továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

Hugyhajtó és hugyoldó!

SZULTÁN

Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kutkezelőség és központi iroda:

== EPERJES. ==

Igazgatóság: BUDAPEST.

IV., Ferenc József-rakpart 22. sz.

Kapható Kassán minden ásványvíz-kereskedésben és vendéglőben.

Ön megtakarítja

a portóköltséget is, amellyel, hogy teljes felelőséggel

Ön helyett elvégzem én

hirlapelőfizetéseit bármely fővárosi, vidéki, vagy külföldi lapra az eredeti áron és

Ön nem bajlódik

sem az utalvány megírásával, sem annak feladásával.

Hajnal Gyuláné

hirlapelőfizetési irodája, osztálysorsjegy árudája, dohánytőzsdéje hol finom levélpapírok és gyönyörű képes lev.-lapok kaphatók

Kassa, Fő-utca 79. sz.

Villam és gázóra ellenőrző vállalat.

Tekintettel arra a számtalan panaszra, melyek a villam és gázórák megbízhatatlansága miatt elhangzanak, arra indított bennünket, hogy egy

villam és gázóra ellenőrző irodát

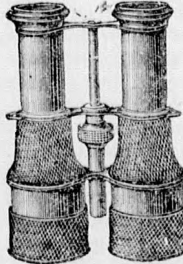
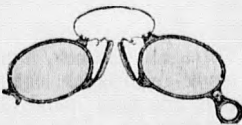
létesítsünk azon céllal, hogy a feleknél felállított órákat hónapról-hónapra megvizsgáljuk. — Azon esetre, ha valamely órának megbízhatatlanságát megállapítjuk, azért a bíróság előtt is szavatosságot vállalunk. — A nagyérdemű fogyasztó közönség szíves jóindulatát és pártfogását kérve, vagyunk

Tisztelettel:

ARNÓCZKY és TÁRSA villanyszerelő és mechanikai szaküzlete Kassa,

Kossuth Lajos-utca 20.

Kitüntetve az 1908. évi kassai iparismeretű kiállításon.

Alapítási év: 1889.

Kendi Vilmos

Kassa, Fő-utca 41. szám.

Felsőmagyarország egyetlen képesített látszerésze egyetlen magyar tagja a német látszerész egyesületnek.

Raktáron: mindenféle optikai műszerek, szemüveg, cvikker, lorgnet, távcső, színházi gukker, hőmérő, légsulymérő, körzők, mérőszalagok, optikai tükrök, nagyító lencsék.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

Készít orvosi rendelésre szemüveget vagy orrcsüptetőt 1 óra alatt. — Nem tévesztendő össze a látszer-kereskedőkkel.

Hirdetések felvétetnek a kiadóban

Murányi József kiadó.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.